

Діло

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Знімає адреса 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИПРИНКА
25 сот.

Перед виїздом на вакації

не забудьте забезпечити свого мешкання
від крадіжки із вломом у

Т-ві Взаємних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

ЩАВНИЦЯ

Д-р Маркіян ДЗЕРОВИЧ

(Львів, Кокановського ч. 100)

ордикує як щорічно

у „Редуті“ від 10. V. до 10. IX.

1919

4—6

Зїзд українського вчительства.

З приводу 26-их Загальних Зборів Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства“
у Львові дня 4. липня ц. р.

Одним з найважливіших моментів життя людини нинішніх днів є здобувати можливості до існування через творення організацій, які каліталізуючи цінності одиниць, творилиб джерело самооборони мас. Під нинішню пору кожна людина мусить іти в гурт і щойно в ньому забезпечувати основи свого буття. Це було зрештою і всюди на всіх царинах вселенної, де тільки по-встало життя; це має своє припорошення в народі, що творять державні організми; це гуртове об'єднання найбільш потрібне поневоленім народам, а таке єднання спільних сил потрібне й одиницям, що належать до якоїнебудь професії.

Вагу принципу „гуртування“ зрозуміло українське громадянство, коли створило численні культурно-освітні й господарчі організації. Те саме зрозуміло також українське вчительство в Польщі, яке для об'єднання професійних сил створило одну з найкращих українських установ — „Взаїмну Поміч Українського Вчительства“.

Саме ця організація, що об'єднує все свідоме й характерне українське вчительство, збирається в дні 4. липня 1931 р. у Львові відбутися свій 26-ий черговий Загальний Збір, який можемо назвати „Учительським Союзом“. Про саму організацію В. П. У. В. писалося вже так багато, що зайвим є повторити її завдання і здобутки поновно. Обмежимося тільки до деяких цифр уже з останнього року, які самі засвідчать, чим є об'єднання наших учительських сил.

На матеріальній діяльності добуло Товариство найбільше, як про це свідчать останній білєнс. А саме: а) 2 величаві будівлі у Львові й Ворохті; б) парцелі в Криничі та дім у Муніні; в) готівковий запас помертвого фонду в сумі 37.757 зол.; г) готівковий запас допомогового фонду в сумі 25.686 зол.; д) свіжо заложена шадниця „Учительська Каса“, до якої обов'язково кожний член вносить що-місяця 1 зол. ошатності; е) допомоговий фонд, з якого в одному році виплачено членам і вдовам та сиротам по учителях беззвротних підмог на суму 12.223 і зворотних на суму 10.760 зол. Вже в біжучому році виплатило Товариство 8 родинам після смерті їх батьків понад 15.000 зол. з помертвого фонду, чим втерло не одну слезу вдові і сироті.

Крім матеріальної діяльності веде Товариство енергійну працю в допомозі членам над інтелектуальним їх розвитком. Видає двічі в місяць свій ставовий орган „Учительське Слово“, а також педагогічний журнал „Шлях Виховання й Навчання“ з додатком „Методика і Шкільна Практика“, в якому обговорюються різні педагогічні й наукові проблеми. Має свою власну „Центральну Педагогічну Бібліотеку“ у Львові, яку заповнює що-року найціннішими педагогічно-науковими творами в усіх майже слов'янських мовах та німецькій, англійській й французькій. Проводить Товариство живу культурну працю і на провінції в своїх Окружних Відділах. В декотрих із них є гарні педагогічні бібліотеки; члени читають на сходинах цікаві реферати на педагогічні й методичні теми та переводять зразкові лекції; нерідко бувають візити й на інші наукові теми, головне й сучасні.

Важко зазначити, що суспільна активність вчительства в мин. році, такому винятковому в житті українського народу, атрималася на непо-рушному рівні традиційної ідеальності й реальної праці. Про це читаємо в річному звідженні Головного Проводу „В. П. У. В.“: „Маніфестацій-них візйонів праці (зборів, нарад, сходів) було в останньому році в порівнянні з попередніми

менше; зате поглиблено всюди органічну культуру й економічну працю. Не вменшилася праця нашого вчительства в національних установах, тільки прибрала деякі нові методи й тактику. Назагал наші національні інституції розвиваються даліше працею ідейного нашого вчительства“.

В природі учительської професійної праці лежать усе міцні підстави ідейного населення і громадянської свідомості. Ці елементи були постійним промотором розвитку організації і щоденної праці її членів. Про це говориться в річному звідженні Головного Проводу („Учительське Слово“ з 1.—15. червня 1931. ч. 11—12) так: „Ми все були й остали по нинішній день свідомі високої праці, що „доля народу в руках учителя“. І нема між нами ні одного члена організації, який при білянці праці не мав би на оці цієї відповідальної місії. Як організація в цілому так і всі члени поодинокі свої національні обов'язки зповні розуміють. Ми знаємо, що перебіраємо в свої руки найдорожчий скарб, який мають кожний батько-мати — дитину, і що саме учитель душою цієї дитини може виглядати як найцінніший брильянт, або... зовсім її зломити. Нині йде боротьба за виховання в цілому світі і тому не буде перебільшення, коли скажемо, що нинішню добу можна назвати добою боротьби за школу й учителя! З того погляду кожний член нашої організації обов'язаний вплинути в себе і запитати свою совість про недавнє минуле. Кожному вчителю при таких підсумках повинні насунутися принципи,голошені великими мислителями всіх часів: ідея учительських і громадських чеснот, ідея творчої праці, тверда воля і хотіння підприємливості. Праця — це єдиний закон і регулятор світу. Законом праці сильніші змушують слабших. Цей закон хоронить людські спільноти — народи й держави від розкладу й упадку. Сьогодні в день нашого обрахунку кожний член організації повинен вплинути в себе та свою душу, чи не марнував він хвилини свого життя, чи вповняв працю свої дні, бо тільки фактами праці міг він двигати себе як учителя і громадянина, своїх учнів — а посередньо й цілу нашу суспільність“.

Провід українського вчительства старався вести своїх членів ясним шляхом ідейної праці. Накреслений ним план праці засвідчує це проречисто. „Не все — читаємо далі в „Уч. Сл.“ — хоча виходило з наших найкращих та найідейні-

ших бажань, удалося нам переіменити в чин. По-перек шляху нашої конкретної праці станули стихійні перешкоди, котрі нам було трудно опанувати. Не всілякі проминути одні перепони, як наступили інші, знов від нас незалежні, котрі спричинили службові перенесення найідейніших та найактивніших членів організації, навіть членів самого найвищого проводу й обезсилили нас поважно. Хто знає, чим є службові перенесення в житті спеціально народнього вчителя, той не подивується нам, коли скажемо, що вони схвильовали наш загаль та заколотили спокійну організаційну працю нашого Товариства. Якоюж треба було великої сили волі, розваги і критичної поведінки, щоби під обухом тяжких психічних настроїв не припинився живчик організаційного життя!“.

Наше вчительство переболіло всі перешкоди. Воно у своїй масі атрималося на випробованих позиціях професійної, суспільної і національної гідності. Цей факт називаємо його становою зрілістю.

Складовою частиною організаційної праці „В. П. У. В.“ є діяльність нашого вчительства на міжнародній міжорганізаційній арені. Про цю діялку праці подано в звідженні таку оцінку: „Нашу внутрішню організаційну працю зміцнили ми й поповнили наладнанням міжорганізаційних міжнародніх зв'язків, як активні члени „Федерації Учительських Організацій Славянських Народів“ та „Міжнародної Федерації Учительських Організацій“ з осідком у Парижі. Наша активність виявилася в живому обміні професійною й педагогічною літературою зі сфедерованими вчительськими товариствами та взаїмним інформуванням про потреби й завдання організації. Наші представники брали активну участь у зібраннях тих міжнародніх учительських установ (у Зїзді „Федерації Учительських Організацій Славянських Народів“ у Познані в 1929 р. та в Зїзді „Міжнародної Федерації Учительських Організацій“ у Празі 1930 р.). Наша приналежність до тих міжнародніх учительських установ причиняється до нашої популярності серед учительства європейських народів. Неоднучин учитель в Європі вперше довідався зі сторінок офіційного органу „Міжнародної Федерації Учительських Організацій“ та з уст нашого представника в Празі про існування у Східній Європі великого українського народу, його шкільництва й учительства. Та найбільше такі значіння мають ці зв'язки в культурній діяльності, бо вможливають нам безпосередній доступ до джерел європейської професійної й педагогічної літератури“.

Добрим і випробованим шляхом ідейної праці розвивається професійна організація нашого вчительства. Далека від вузької професійності і станової виключності, зоручується вона в усіх своїх починаннях на ідеях найширшого громадського духа. З того погляду є вона цінним капіталом у наших національних змаганнях. Віримо, що й у найтяжчих хвилинах життя українського народу ця організація залишиться вірна своїм традиціям і стоятиме непохитно на сторожі вільних змагань рідного народу.

Лист із Бразилії.

Наслідки конфлікту з Німеччиною. — Республіканська партія. — Операції з кавою. — Президент і санація фінансів. — Грунт під революцію.

Останні роки в економічному положенні Бразилії носили всі симптоми кризи, якої зародились ще наприкінці світової війни. Виправді участь бразилійської республіки у війні була, так мовити, формальною, та проте її наслідки завважили неабияк на фінансовій рівновазі краю і виявилися в першу чергу великою депрессією мільреуса. Своєю участю у війні Бразилія відіграла себе від середньо-європейських ринків збуту, чи пак: не зуміла використати свого положення продуцента так, як наприклад її сусідка Аргентина, і не змігла стягнути від воюючих країн золоту. А що гірше, вона, полишена трохи не виключно на заграничний промисел, відгородила себе від дешевого промислу німецького зневолю-

ючи себе користуватися північно-американським промислом, дорогим і не у всемоу рівновартним з німецьким. І внаслідок нерационального господарки Бразилія все глибше і глибше тонула в морі всезаливаючого американського капіталу, фінансове життя країни розхитувалося. Молох зубожіння захоплював країну у свої удушливі обійми все більше і більше.

А wraz з тим стара республіканська партія, партія, що мала всі риси олігархії, не числилася з оцінкою краю, ведучи політику методами загально-американської корупції та непотизму, партія вбога на мужів з ширшим державним світоглядом, — не брала собі до серця майбутнього краю побіла політику а чия на день гола облю

—0—

та інші. Деяких з виконавців відмічено особливою похвалою глядачів (О. Сірополько, Е. Яківа, В. Маруняк, М. Лешинський, М. Пазович, М. Сорока). Виступали танцюристи в національних строях. Заспівали українці й гімн „Ще не вмерла України“, чим закінчили свій виступ на другий день зїзду (29. VI.). Гімну вислухано з відданням належної пошести та встали з місць. Може це вперше, що на міжнародному зїзді відбулась така урочистість щодо нашого гімну.

Виступ українців помітний був і на самім початку свята. Це коли 15.000-ий похід проходив через всю Прагу на „град“ здоровити президента республіки Т. Г. Масарика, українці йшли під своїм прапором, що був високо піднесений та широко розгорнений над їх широкими капелюхами. Прапор несли на чолі відділу, одягнені в національні строї, хлопці та дівчина.

Не проходить непомітною співучасть наших пластунов також у виставі, що їх під цей час улаштовано у „Виставовій Палаті“. Зноваче такі заходами пластунов української гімназії споруджено український пластовий кіоск. Є тут багато фотографій, що унаочнюють шлях життя пластунов, їх виправи, участь в громадському житті. Ріжні вироби з дерева, соломі, паперу, вишивки, образки краєвидів, живопис на шклі,

збірники марок, грошей, гербарій і т. ін. наповнюють український кіоск, прегарно прикрашений в нац. барви. Небракують і діяграм, що поділяють числа щодо розвитку українського пластового коша в Ржевських Богатах пластова література (календарі, брошури, часописи) звязані ізольовано наших пластунов-емігрантів з їх братами з Підкарпаття та Галичини.

29. VI. відбулося урочисте засідання, присвячене ювілею з приводу 20-літньої праці чехословацького пласту. Поруч з іншими представниками, що виступили чеських скаутів, проф. К. Подільський в короткій ядерній промові, виголошеній по українськи, привітав чехословацьких пластунов, зїзд та нагадав, що один із славянських народів усе ще знаходиться в неволі та тяжко терпить своє поневолене життя.

Ось так з того короткого опису подій, що відбулися в часі перших днів зїзду бачимо, що українцям пощастило зайняти там доволі видне місце. Треба зовсім поважно рахуватися з цим виступом на міжн. арені. Це заслуга нашої молоді, що працює над собою та змагає до тої прекрасної мети, що її вказує пласт. Заслужили тут і старші дорадники та провідники, серед котрих слід піднести „дрібну“, але велику працю проф. К. Подільського.

Прага, 30. VI. 1931.

Петро Злепко.

9-ий місяць слідчої вязниці голови УНДО, посла д-ра Дмитра Левицького.

З днем 30. червня ц. р. минуло вже вісім місяців від арештування голови Українського Національно-Демократичного Об'єднання, б. голови Української Парламентарної Репрезентації та знову вибраного послом на 1. місці незалежної української лівки з округу Львів-повіт — д-ра Дмитра Левицького. Людина вже немолода і скорвана — захворів д-р Дмитро Левицький у вязниці настільки поважно, що перевезено його до санаторії „Червоного Хреста“ у Львові, де й досі перебуває, як в'язень: під п'янами його німці день і ніч сторожить поліцейський, а в передвечір'ї з ним і ніч перебуває агент поліції.

Дев'ятий місяць перебуває у вязниці найчільніший український національно-політичний діяч, член парламентарної палати, людина високо-освічена та великої особистої культури, й усе ще не доручено йому особисті акти обвинувачення! Усе ще не знає ані українське громадянство, ані сам в'язень — за що він в'язнений, коли буде суд над ним і яка жде його доля.

Маємо інформації, що посол д-р Дмитро Левицький не вважаючи на поганий стан здоров'я, ні трохи не впаав на душі та пильно цікавиться громадянськими справами — оскільки можна цікавитися ними у стінах вязниці!

Подаємо це до відома усім тим, які раз-у-раз запитують нашу редакцію про посла д-ра Дмитра Левицького.

Одночасно з д-ром Дм. Левицьким, 30. жовтня минулого року, арештовано також генерального секретаря УНДО, вибраного потім також послом, д-ра Любомира Макарушку. Він перебуває теж уже дев'ятий місяць у слідчій вязниці, також ще без акту обвинувачення, без конкретизованих закидів: за що...

Всі найможливіші заходи, які робили різні ув'язнених послів, щоб випустити їх на волю за кавцією, хоч би й в заливненні їх під поліційним доглядом, усі заперення, що вони не використовуватимуть особистої свободи для втечі — залишилися досі без успіху.

За масову ошадність.

Як боротися з перепонами у пропаганді і збиранні дрібної масової ошадності.

Пропаганда ошадності серед українського населення, що її розпочало в р. 1927. і веде Товариство „Ошадність“ для господарності і добробуту, стрічала у нас, у перших своїх починках, багато невірних та байдужих. Та проте можна сказати, що перші деди проломано.

Ми скріпили й поширили наш клич ошадності піднесенням його до громадянської масової ошадності грошового капіталу, щоб власними, хоча й слабкими силами зібрати потрібні гроше-

ві засоби. Останні статистичні дані Ревізійного Союзу Українських Кооператив виказують зовсім поважні висліди, які нас заохочують до дальшої праці на цій ділянці.

Але в осінні 1930 р. при нагоді відомих подій, почали подекуди поліційні органи заборонювати збирання дрібних ошадностей, відбираючи ошадностейі картки та домагаючися покарання тих осіб, що збирали буцім то жертви без дозволу влади. Сталось це між іншими випадками, і в

бути гарно опаленою
сонцем і не боятися
ВЕСНЯНОК.
Осягнете це Пані весняночки
Leschnitzera
вранку та мила, як засоби, які хоронять перелі весняночки та усувають їх. Leschnitzera ділає знаменито!

№ 315 в кожній аптеці в кожній аптеці
П. Л. Лесніцер, Аптека „Доктор“ С. С. С. В. В. В.

громаді Тучапи, приданий до старости в Городку Яг. В цій громаді є Кружок „Сідеського Господаря“, в котрім викладав минулого року інж. Ярослав Цімура про значіння господарності й ошадності. Ці виклади сподобалися місцевим громадянам і вони постановили заложити у себе збірницю дрібних ошадностей, щоб приплинувати й об'єктивні складання дрібних масових ошадностей та відсилення їх до найближчої кредитової кооперативи „Народний Дім“ в Яворові. Два найбільш охочі молоді господарі: Андрій Дільний та Іван Дембицький вислали згоду повітової кредитової кооперативи „Народний Дім“ в Яворові на заложення збірничі дрібної ошадності в Тучапах, привезли потрібні друки до ведення збірничі та розпочали працю. Люди стали з одушевленням складати дрібні ошадності, бо зголошувалися в викладачів не тільки господарі, але також господині і молодь, так, що в недовгому часі вже назбиралось понад п'ятсот золотих, ошаджених дрібними грошовими квотами, які вложено в повітовій кредитовій кооперативі в Яворові. І так ставало веселіше в громаді, бо люди вже наперед тішилися, що за кілька місяців зможуть собі те більше ошадити, так, що заложать власними силами в громаді свою касу ошадності і позичок.

Але найшовся в цій громаді чоловік, що вручив поліції викладкову картку на дрібні ошадності своєї жінки і доповів, що по хатах збираються примусово дати ніби на ошадність. Звісно вишло доносження поліції, що в громаді збираються дати (жертви), без дозволу влади. Та повстав млиний карно-адміністративний проступок і староство в Городку 6. листопада 1930 засудило обох атаваних громадян, що безкорисно пронагували ошадність, щоб їх відставити до кредитової кооперативи в хосян дотичних викладників, — на пару по 10 зол., або по два дні арешту. По селі пішла чутка, що вже не тільки складати викладок ошадності, бо поліція заборонила, а староство за це карає. І так справа припинилася...

Оба засуджені звернулися в законнім річниці 7 днів до староства, щоб воно предложило справу окружному карному суду у Львові до вирішення (арт. 618 нового карного поступовання). Окружний суд у Львові, виліт VIII. карний, перевів розправу головну в дні 24. червня ц. р. та ухилив засуд. виланий староством у Городку і виправдав обох обвинувачених. Окружний карний суд у Львові ставує на тому правному становищі, що заборона збирання дрібних без дозволу адміністративної влади відноситься до жертв, які має складати громадянство на якусь ціль,

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 5. ЛИПНЯ 1931.

ГРИЦЬ СМОЛЬСЬКИЙ.

Раз по Італії.

Зупинка в Кракові. — Віденський музей й опера. — Воєнний спомин. — Венецькі канали та гондоль.

До останньої хвилини я не був певний, чи поїду; клопоту в паспорті. Іхав без ілюзій і солодких надій. Перша трюхходина зупинка в Кракові. Хочу побачити костел Францішканів. Властиво не так сам костел, як вітражі Виспінського. Сам костел малий, та стиль робить його великим. Пригадую, скільки я чув про ці вітражі від тих, що студіювали в Краківській Академії. У вітражах Холодного спокою і прозора розпливчастість, у Виспінського неспокою, гра кольорів, схоплена твердою лінією.

Відень! В часі війни переїжджав я сюди, та не той він став, що був. Та й не жалю мені за ним і цілком не тягне заглянути до середини тих хоромів, де ще не так давно проживали ті, що над нами панували. Мене тягне до музею, де побачу елістичне мистецтво.

Музей великий і багатий, якби такий у нас! Вхожу в салю образів. Бачу, що їх тут так багато, що за один раз годі все оглянути. Майже всі образи вицишені, що в пороху не побачиш, а деякі бачать, як витертий плащ. І тут видно відецьку падаючу чистоту. Мене дивує притя-

гає мала розмірами картина „Богоматір між двома черцями“ Бенедикта Гоццолі та „Св. Севастіян“ Мантенія. Дуже гарна кольоритом „Мати над тілом Христа“ Андреа дель Сарто. Десять усі картини почорніли та посіріли, а ця неначе недавно намальована.

Вечором в опері. Усі місця надиво зайняті, а порожніх нема. Вистава починається точно, на перервах дивна тиша. Мої сусіди і сусідки з усіх сторін держать лібретта і стежать за акцією на сцені. Мене дивує. Театр повний а у Відні певно більше кін, як у Львові. „Кааки Гофмана“ грають може тисячний раз.

Дорога з Відня на полудне для мене не дуже цікава. Тунелі тим менше, бо в часі війни досить надобні вони мені. Ріки Тадіаменто, Лівенца та Піяна пригадали мені час, який перемучив тут воюючи за небіжку Австрію. Ті ріки аникають новолі у сутінку вечора, як герої минувшини, а ми наближаємось до Венеції.

Як набило мене колись побачити її, а був я так близько. Стоючи на позиції ось-ось бачу її. Лише заризикувати і піти! Та не довелось! Чи туга за домом, чи може страх не кинули мене туди? Скільки не чув я про неї і не читав! Ще у гімназії професор географії, оповідаючи про Венецію, агадавав про льви на площі св. Марка, розказував про одну паню, яка хвалилася, що була у Венеції. Коли її спитали, чи бачила льви, відповіла: „Саме у той час, коли я там була, їх годували“. Я сам не хотів вірити, що в місто без вулиці, а каменні на деревляних палях.

Поїзд мене, як птах, вузенькою шийкою до стайці. По обох боках вода. Світла грають по воді, а їх відблиск йде широко і глибоко і не задержується. Мене огортає нетерплячка. Врешті ми вискакуємо із вагону на площу перед двірцем, а перед нами вода. Причалою малесенький кораблик і плывемо. Гондоль не бачу. Ще вчора вечором в опері показували її в другій акті. Іада по каналі бачить мене незвичайно. За нами жонуть два шнурки течінок води. Усе пеначе у вапці. Казали, що вода тут брудна, та з цього не бачу. Може не бачу серед поночі, бо світла, яке мерехтить у воді, так багато, як зірок на небі.

Каменні високі, як ліс видобувають з води і гойдаються. Канал ширшає. Перед нами серед води великий корабель темний, а на ньому два довгі рядки світел. Певно таким наші батьки їхали до Америки шукати щастя. Коло палати Дожів висілаємо. В очах мерехтять, місто купається у воді, море вабить до себе. Струйки води вдаряють об камінь, відбиваються, а за ними жонуть другі. Камініні сходи ховаються у воді, цілаво, чи відуть аж до дна? Як їх будували? Певно відвертали воду. Кілька кроків від мене сторчать рядки дрючків а води, а між ними хлюпають одна об другу гарні, лискучі гондоль, як чічки серед води і мов лебеді плують у гору свої шні. Посередній реакційне місце до сидження. Ох, як кортить поїхати, та нема... Й... Приїду вдруге, та не сам а з Тобою!

(Прозовичина буде.)

через що зменшуються суспільний майже повний стан дотичного громадянства; а в такому випадку заохота і виконання при збірці податків означає в ході складання не зменшують майже дотичного громадянства, а навпаки: ще збільшують, бо вкладник задержує свою шалену владу і від неї йому приходять ще відсотки. Тому нема правової підстави до покарання обвинувачених.

Ось таким чином усунуто неоправдану перепону у проплаті і обранні дрібної масової ошадності. Справу перевело в суді наше Товариство „Ошадність“, яке займалося об'єктом обвинувачених.

Військова революція в Перу.

В Кунко військової повстанці утворили провізориційний уряд, зложений зі старшин, і виконавчий військовий уряд. Представник перувійськового уряду полетів до Кунко переговорити з повстанцями. Стан облоги триває далі.

Студентські справи.

Студії у львівській Політехніці

Львівська Політехніка обнімає 6 відділів, з котрих кожний розпадається ще на відділи, групи та секції. Студії в техніці тривають 4 роки: лише на відділах суходутних і водних відділі інженерії 4 і пів року. Та в дійсності скільки об'єктових праць (іспитів, лабораторійних виправ, проєктів і т. д.) є така значна, що їх виконання майже завжди продовжує студії на 1—2 роки, в залежності від відділу та здібностей і матеріальних засобів студента. Приймають на техніку на підставі зложення вступного іспиту. Окрім того почавши від сідаючого шк. року (себто 1931-32) кандидати мусять піддатися лікарським оглядам.

Відділи в Політехніці та умовини прийняття і студії у них є такі:

I. Відділ інженерії суходутної і водної, що розпадається на відділи: суходутний, водний і мірничий. Студії тривають пересічно 5—6 літ. Вступний іспит здається з математики та рисунків.

II. У відділі архітектонічній студії тривають около 5 літ. При вступнім іспиті здається рисунок.

III. Відділ механічний обнімає три відділи: а) машинний з групами: конструкційною, залізничною, технологічною і руховою, б) електричний, в) нафтовий. Відділ механічний кінчає пересічно за 6 літ. Вступний іспит обнімає математику, фізику, нарисну геометрію і рисунки. Крім того при вступному іспиті преводять психотехнічні дослідні загальних та технічних здібностей кандидатів. При вношенні подань на механічний відділ добре виказатися принайменше однією механічною практикою.

IV. Студії у відділі хемічній тривають около 5 літ. Вступний іспит здається з фізики, хемії та рисунків.

V. Відділ рільничо-лісовий ділиться на відділи: рільничий і лісовий. Увійти можна студії в тому відділі пересічно за 5 літ. Студенти, що студіють у рільничім відділі, перебувають перших півтора року у Львові, а даліших 2 і пів року в Дублянах коло Львова. При вступному іспиті здається природничі науки (зоологію і ботаніку).

VI. Відділ загальний із секціями: математичною, фізики і хемії та рисунковою. У секції фізики і хемії студії ведуться в трьох напрямках: фізики теоретичної, фізики технічної і хемії. Вступний іспит до математичної секції та секції фізики і хемії обнімає математику і фізику, а до рисункової секції рисунки.

Оплати в залежності від відділу в минулому шк. році вносили від 135.95 до 195.95 зол. До того приходять ще 30 золотих вписового, яке платять ті, що вперше вписуються на техніку. Тепер кружляють погослови про підвищення оплат. Однак досі про це нічого певного сказати не можна, а шкільні власті покищо заперечують, що зміни в тім напрямі правдоподібно не буде.

Удержання у Львові коштує 100—150 зол. місячно. Частина студентів може дістати приміщення в „Академічному Домі“ (около 100), а тоді кошти удержання значно зменшуються.

Докладніші інформації дотично вписів на Політехніку, вступних іспитів і т. д. подає Т-во „Основа“, Львів, вул. Сувійського 21. Колиб оголосилася відповідна скількість кандидатів, то Т-во „Основа“ приступилоб до організування підготовляючого курсу до вступного іспиту на Політехніку. Зголошуватися слід до 20. липня ц. р. Сам курс тривав би від початку серпня до половини вересня, а оплата на ньому вносила б 10—15 зол. від предмету.

ОСТАННІ ВІСТІ

ПРЕМ'ЄР ПРИСТОР ПРО ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ ПОЛЬЩІ.

В четвер 2. липня ц. р. на сходинах посідів ББ. у голови клубу пос. Єнджеєвича оголосив прем. Пристор промову про господарське положення Польщі та ошадностеву акцію уряду. Висловив догану під адресою промисловців, які легкодушно затають позички за кордоном і легкодушно виповідають працю робітникам. Тому на будуче буде відноситися уряд прихильно лише до тих промисловців, що зрозуміють жахливе господарське положення. Господарська криза в Польщі в першу чергу залежить на думку прем'єра від світової кризи. Своє твердження аргументував тим, що закордонний капітал має значну пайку у всіх важніших господарських підприємствах. Ось в акційних спісках мав у 1930 р. 44.6 відсотків капіталу, таксамо значну пайку в нафтовій промислі і приватних банках. Ці підприємства ведуть грабункову господарку в Польщі, тягнуть надмірні дивіденди, але не нагромаджують власних запасних фондів і резерв. Далі прем. Пристор заявив, що внесе законопроект до сейму в справі будівельної акції, яка дотепер спиралася лише на державний бюджет і кредит банків. Законопроект передбачує нові джерела доходу на будівельну акцію, але речиння урухомлення цих капіталів прем'єр не подає. Заявляється проти стягання до міст нових сезонних робітників та проти додаткових годин праці робітників у підприємствах. Ошадностева акція мала на цілі об'єктивити тягарі суспільності, тому зредуковано бюджет на 415 міль. Апелує до господарських кругів, щоб свій егоїстичний інтерес підпорядкували для добра загалу.

ДЕМОНСТРАЦІЇ СТУДЕНТІВ У НІМЕЧЧИНІ.

В четвер 2. липня ц. р. відбулися в Вроцлаві великі демонстрації німецьких студентів під кличем повалення версайського трактату і воєнних довгів.

Таксамо студенти в Берліні уладили бурливі демонстрації спільно з гітлерівцями і штальгелмівцями на вулицях Берліна. Поліція розігнала демонстрантів гумовими палицями.

Масові арешти комуністів.

В п'ятницю 3. липня арештувала поліція біля 350 комуністів за ношення комуністичної відзнаки спартакіади, яку в останніх днях заборонено носити.

ПРАКТИЧНИЙ ЛІТНИК

з оглядом на ч. 4 й марки „БУЗЬКО“.

2294 5-8

Біржа.

Збіжжя.

Пшениця двірська 25.00—25.50, пшениця селянська 23.50—24.00, жито галицьке 24.50—24.75, ячмінь галицький броварський 25.00—25.50, ячмінь на млино 23.50—24.00, ячмінь пастівний 24.50—25.00, онес галицький 28.50—29.00, кукурудза румунська 23.50—24.00, баварська промислова 0.00—0.00, фасоль біла 31.00—33.00, фасоль колорна 00.00—00.00, фасоль краса 30.00—31.00, горох пів-Вікторія 33.00—34.00, горох півний 32.00—33.00, бобик 21.00—21.50, мішанка паст. в зерні 00.00—00.00, вика 39.00—40.00, сіно солодке краєве прасоване 6.00—7.00, соломка прасована 5.50—6.50, гречка 30.00—31.00, льон 46.00—48.00, зубів синій 22.00—24.00, ріпак 38.00—39.00, грисі кукурудзаний 00.00—00.00, мучка кукурудзана 00.00—00.00, отруби житні 12.50—13.00, отруби пшеничні 11.50—12.00, крупя гречані 57.00—59.00, пшоно 00.00—00.00, крупя ячмінні 00.00—00.00, пшениця 00.00—00.00, просо краєве 00.00—00.00, макухи льонні 30.00—31.00, мак синій 125.00—135.00, мак синій 100.00—110.00, конюшина червона 00.00—00.00.

Гроші.

Американський долар 2 01.40—2 02.00, халандський долар 8 92.00—8 93.00, чеська корона 0 26 33—0 26 66, австрійський шілінг 1 25 00—1 25 30, румун. лей 0 05 25—0 05 50, французький франк 0 34 80—0 35 00, швейцарський франк 1 71 90—1 72 10, фунт штерлінгів 43 40 00—43 60 00, радянський червонець 0 00—0 00, німецька марка 2 11 87—2 11 95.

Золото: 20 корон 37 00 00—37 20 00, 20 франків 35 80 00—36 00 20, 20 німецьких марок 00 00 00—00 00 00, 10 російських рублів 47 00 00—47 20 00.

Срібло: Австрійська корона 0 36 00—0 36 50, 5 австрійських корон 2 00 00—2 10 00, австрійський фальорен 1 00 00—1 05 00, російський рубель 1 60 00—1 65 00, копійки на рубель 0 80 00—0 85 00.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ пастив кооперативам дня 3. VII 1931 р. масло експортне і десерове пріма — зол., літра молока 22—24 сот., літра сметани 1 20 зол., копа м'яса 4 50 зол. На цінах тенденція знижкова.

Інформуймо про себе чужину!

До відома видавництва, авторів, наукових установ, книгарень і приватних осіб.

З Українського Наукового Інституту в Берліні, від голови Обмінної Комісії д-ра І. Мірчука дістаємо таку відозву:

Живемо в часах, коли кожний нарід усіма силами змагає до того, аби якнайдокладніше знайомити весь культурний світ з власними культурними та науковими досягненнями. Першим засобом до цього є обмін духовними цінностями, науковими, літературними та мистецькими виданнями, мистецькі вистави, наукові з'їзди, товариства для культурного збагачення й співпраці і т. д.

Українська проблема стає в Європі чимраз актуальнішою і зацікавлення нею постійно зростає. З цього огляду інформація культурного світа про українську культуру, науку, літературу, мистецтво, господарство і т. д. — стає важною й невідкладною потребою дня.

У колах Українського Наукового Інституту в Берліні виринула думка, заснувати при Інституті постійне бюро розсилки українських книжок закордонним науковим установам. Його метою є систематичне й планове творення українських відділів у книгозбірнях таких наукових установ у Західній Європі, які займаються безпосередньо чи посередньо студіюванням України (свістичні семінари, інститути Східної Європи, національні бібліотеки, економічні наукові товариства тощо).

При живій участі й піддержці українського громадянства, а головню українських видавців і авторів можна буде в коротких часах довести до того, що кожна загранична наукова інституція, яка займається східно-європейськими справами, матиме потрібну українську літературу. Таким способом зробимо діло великої ваги, бо чужинці черпатимуть відомості про наші справи безпосередньо з українських джерел і навяжемо безпосередній контакт з чужими науковими інституціями і діячами.

ПЕРЕВЕСТИ це діло можна буде лише тоді, коли українські видавництва й автори, розуміючи вагу такої акції, з кожного накладу призначатимуть постійно якусь кількість примірників для поширення за кордоном за посередництвом такого бюро. До цього потрібні не лише наукові книжки в обсягу українства (історія, історія літератури, мистецтва, культури, твори суспільно правничі, з народнього господарства, статистичні збірники і т. д.), але не менше — й красне письменство (твори українських класиків та визначніших сучасних письменників) та мемуаристика. Багато того рода видань валяється десь по магазинах чи на горішках, головню після ліквідації емігрантських видавництв. Книжки ці нищать і нікому не приносять найменшої користі, а передані до згаданого бюро, зробили б свою прислугу. Це тим легше зробити, бо Інститут готовий покрити кошти пересилки книжок.

Отже звертаємось до всіх українських видавництв і видавців, авторів і окремих осіб з проханням, щоб вони присилають нам свої видання, допомогли нам виконати велике діло інформації чужини про українську культуру. На випадок, якщо за наші посилки отримаємо від чужих установ чужі видання, перешлемо їх за раз українським бібліотекам і науковим товариствам.

Посилки треба спрямовувати на таку адресу: Bücheraustauschstelle am Ukrainischen Wissenschaftlichen Institute in Berlin W 56, Französische Strasse 28.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушевського, Львів, Коперника 16. II. пов. — Телеф. 2-11. Піскова 22. „Власна Хата“. Фотограф Лев Янушевич.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорунжини 5. (коло кіна „Аполло“) поручає по найнижчих цінах ковдри, матеріали і постіль. Перероблює ковдри по 6 зол., матеріали по 8 зол.

— Нічні гості чи — пацифікація? До читальні „Просвіти“ в Долпотові, пов. Калущ, вломився вночі на 30. червня ц. р. незнаймі люди, позривали образи Шевченка, Франка, Хмельницького і грамоту членства читальні та знищили їх, помісивши ногами на долівці. Дісталася теж чимало урядженню читальні. Лавки, столи і шафи з книжками поперевертано горі ногами. Спокошені утікли, буючи лямпи, що висіли в читальні.

— Богатство нашої землі. Товариство „Галиція“ довертіло цими днями новий шиб „Зигмунт“ V. на грунтах бориславської парохії в Мразинці з денною продукцією 15.000 кг. роппи і 8 кубіків газу. Глибина шиб сягає до 1509 метрів. В сусідстві лежать шиб „Зузіна“ і „Глицька“, які також мають гарну продукцію.

